

28.03.2023

Asia/7

§ 57

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Seija Muurisen ym. valtuustoaloitteesta koskien gerontologisia sairaanhoitajia terveysasemille

HEL 2022-014576 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Seija Muurisen ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien gerontologisia sairaanhoitajia terveysasemille:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki järjestää/hankkii lisäkoulutusta sairaanhoitajille gerontologisesta hoitotyöstä ja palkkaa terveysasemille gerontologisia sairaanhoitajia. Aloitteessa pidetään tärkeänä, että ikääntyvä väestö saa tarvitsemansa avoitoipalvelut terveysasemilta/terveys- ja hyvinvointikeskuksista oikea-aikaisesti ja asiantuntevan henkilöstön toteuttamana. Ikääntyvällä väestöllä on oikeus yhdenvertaisiin, tarpeidensa mukaisiin palveluihin muun väestön kanssa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin terveysasemilla ikääntymiseen liittyvää hoitotyön osaamista on jo vahvistettu nimeämällä jokaiselle terveysasemalle muistivastuuhoitajat ja lisäkoulutusta geriatrisesta hoitotyöstä on myös jo saatavilla. Kansallinen terveydenhuollon henkilöstön saatavuuden nopea heikentyminen ja korona-ajalta jäänyt hoito- ja palveluvelka kuormittavat edelleen koko terveydenhuoltoa vaikuttaen negatiivisesti myös Helsingin terveydenhuollon henkilöstön saatavuuteen ja palkkaamiseen.

Suomen sairaanhoitajakoulutuksen tutkinto sisältää ydinosaamisen opintoja, jotka kattavat tutkinnon pakolliset osaamisvaatimukset (180 opintopistettä) sekä täydentävät opinnot (30 opintopistettä). Täydentävän osaamisen opinnoissa voi syventää, että laajentaa osaamistaan, esimerkiksi gerontologiseen hoitotyöhön. Monipuolisen ja syvemmän gerontologisen hoitotyön osaamisen saavuttamiseksi opintojen tulee käsitellä laaja-alaisesti ikääntymistä ja sen erilaisia ilmiöitä. Tämänhetkissä gerontologisen hoitotyön opintojaksojen sisällöissä ja laajuuksissa on vaihtelua eri oppilaitoksissa.

Helsingin terveysasemilla, jotka ovat osa terveys- ja hyvinvointikeskuksia (THK), perusterveydenhuollonpalveluja tarjoavat terveydenhuollon ammattilaiset ovat koulutettuja asiantuntijoita kohtaamaan asiakkaat kokonaisvaltaisesti koko elämänkaarensa aikana. THK-toimintamallin

toiminnan ydin on asiakkaiden tarpeeseen vastaaminen. Tämä toteutuu hoidon ja palvelutarpeen arvioinnilla, jossa asiakkaat saavat tarvittaessa yhteyshenkilön ja moniammatillisen tiimin palvelut tarpeensa mukaisesti. Tarvittaessa asiakas voidaan ohjata esimerkiksi Helsingin kaupungin vanhuspalvelujen hoitopolun piiriin, jossa iäkkään asiakkaan palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan osaamisen kehittämisen painopisteet ovat johdon linjaamia osaamisalueita, joiden jatkuva kehittäminen on keskeistä muuttuvassa toimintaympäristössä. Osaamisen kehittämisen yksikkö laatii painopisteiden ja palvelukokonaisuuksien tarpeiden pohjalta osaamisen kehittämisen suunnitelman lisäksi toimialan yhteisen täydennyskoulutussuunnitelman vuosittain. Vuoden 2023 toimialan yhteisessä täydennyskoulutussuunnitelmassa ammatillisessa osaamisessa keskitytään erityisesti seuraaviin teemoihin: hoito- ja asiakastyön taidot, asiakas- ja potilasturvallisuus, palvelutarpeiden arviointi ja palveluohjaus, digitaidot sekä kielitaito ja kielitietoisuus. Koulutuksissa on erikseen tarjolla muun muassa muistiseminaari ja verkkokoulutus, ravitsemuskoulutusta ja diabetesosaamista työntekijöille. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut vastaavat laaja-alaisesti erilaisista ikääntyneiden palveluista Helsingissä ja pääasiakasryhmä ovat ikääntyneet helsinkiläiset, joten gerontologinen koulutus toimialalla painottuu sinne.

Terveys- ja hyvinvointikeskusten ikääntyneiden hoidosta kiinnostuneille sairaanhoitajille ja terveydenhoitajille on jatkossa syytä järjestää täydennyskoulutussarja gerontologisesta sairaanhoidosta. Joillakin alueilla, jossa iäkäs väestö painottuu erityisesti, olisi myös hyvä kokeilla mallia, jossa tehtävään koulutetun henkilöstön vastaanotolle ohjataan erityisesti iäkkäitä monisairaita, joilla on haasteita hoitonsa hallitsemisessa (esim. lääkitys, muisti, aliravitsemuksen ja kaatumisten riski yms.).

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Terveysthuollon ammattilaisten osaamisella on suora vaikutus potilaiden saamaan hoidon laatuun, potilasturvallisuuteen ja hoidon vaikuttavuuteen. Lisäksi sillä on vaikutusta myös hoitoon pääsyyn, toiminnan sujuvuuteen, asiakaslähtöisyyteen ja hoidon kokonaiskustannuksiin. Keskeisimmät terveydenhuollon ammattilaisen osaamisvaatimusten osa-alueet avoterveydenhuollon toiminnassa ovat kliininen hoitotyö, lääkehoito, ohjausosaamiseen, päätöksentekokyky ja terveyden edistäminen. Varhainen sairauksiin puuttuminen ja työikäisten terveyden parantaminen parantaa aikanaan myös väijäämättä ikääntyvien terveyttä.”

28.03.2023

Asia/7

Käsittely

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Seija Muurinen: Lisätään ennen terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi -väliotsikkoa omaksi kappaleekseen: "Terveys- ja hyvinvointikeskusten ikääntyneiden hoidosta kiinnostuneille sairaanhoitajille ja terveydenhoitajille on jatkossa syytä järjestää täydennyskoulutussarja ja gerontologisesta sairaanhoidosta. Joillakin alueilla, jossa iäkäs väestö painottuu erityisesti, olisi myös hyvä kokeilla mallia, jossa tehtävään koulutetun henkilöstön vastaanotolle ohjataan erityisesti iäkkäitä monisairaita, joilla on haasteita hoitonsa hallitsemisessa (esim. lääkitys, muisti, aliravitsemuksen ja kaatumisten riski yms.)."

Kannattaja: jäsen Kati Juva

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Seija Muurisen vastaehdotuksen.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antoi hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi
Maritta Haavisto, seniorikeskusten johtaja, puhelin: 310 44450
maritta.haavisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Seija Muurisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon valtuutettu Seija Muurisen ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien gerontologisia sairaanhoitajia terveysasemille:

"Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki järjestää/hankkii lisäkoulutusta sairaanhoitajille gerontologisesta hoitotyöstä ja palkkaa ter-

veysasemille gerontologisia sairaanhoitajia. Aloitteessa pidetään tärkeänä, että ikääntyvä väestö saa tarvitsemansa avohoitopalvelut terveysasemilta/terveys- ja hyvinvointikeskuksista oikea-aikaisesti ja asiantuntevan henkilöstön toteuttamana. Ikääntyvällä väestöllä on oikeus yhdenvertaisiin, tarpeidensa mukaisiin palveluihin muun väestön kanssa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta toteaa, että Helsingin terveysasemilla ikääntymiseen liittyvää hoitotyön osaamista on jo vahvistettu nimeämällä jokaiselle terveysasemalle muistivastuuhoitajat ja lisäkoulutusta geriatrisesta hoitotyöstä on myös jo saatavilla. Kansallinen terveydenhuollon henkilöstön saatavuuden nopea heikentyminen ja korona-ajalta jäänyt hoito- ja palveluvelka kuormittavat edelleen koko terveydenhuoltoa vaikuttaen negatiivisesti myös Helsingin terveydenhuollon henkilöstön saatavuuteen ja palkkaamiseen.

Suomen sairaanhoitajakoulutuksen tutkinto sisältää ydinosaamisen opintoja, jotka kattavat tutkinnon pakolliset osaamisvaatimukset (180 opintopistettä) sekä täydentävät opinnot (30 opintopistettä). Täydentävän osaamisen opinnoissa voi syventää, että laajentaa osaamistaan, esimerkiksi gerontologiseen hoitotyöhön. Monipuolisen ja syvemmän gerontologisen hoitotyön osaamisen saavuttamiseksi opintojen tulee käsitellä laaja-alaisesti ikääntymistä ja sen erilaisia ilmiöitä. Tämänhetkissä gerontologisen hoitotyön opintojaksojen sisällöissä ja laajuuksissa on vaihtelua eri oppilaitoksissa.

Helsingin terveysasemilla, jotka ovat osa terveys- ja hyvinvointikeskuksia (THK), perusterveydenhuollonpalveluja tarjoavat terveydenhuollon ammattilaiset ovat koulutettuja asiantuntijoita kohtaamaan asiakkaat kokonaisvaltaisesti koko elämänkaarensa aikana. THK-toimintamallin toiminnan ydin on asiakkaiden tarpeeseen vastaaminen. Tämä toteutuu hoidon ja palvelutarpeen arvioinnilla, jossa asiakkaat saavat tarvittaessa yhteyshenkilön ja moniammatillisen tiimin palvelut tarpeensa mukaisesti. Tarvittaessa asiakas voidaan ohjata esimerkiksi Helsingin kaupungin vanhuspalvelujen hoitopolun piiriin, jossa iäkkään asiakkaan palvelujen tarve selvitetään kokonaisvaltaisesti yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa.

Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan osaamisen kehittämisen painopisteet ovat johdon linjaamia osaamisalueita, joiden jatkuva kehittäminen on keskeistä muuttuvassa toimintaympäristössä. Osaamisen kehittämisen yksikkö laatii painopisteiden ja palvelukokonaisuuksien tarpeiden pohjalta osaamisen kehittämisen suunnitelman lisäksi toimialan yhteisen täydennyskoulutussuunnitelman vuosittain. Vuoden 2023 toimialan yhteisessä täydennyskoulutussuunnitelmassa ammatillisessa

28.03.2023

Asia/7

osaamisessa keskitytään erityisesti seuraaviin teemoihin: hoito- ja asiakastyön taidot, asiakas- ja potilasturvallisuus, palvelutarpeiden arviointi ja palveluohjaus, digitaidot sekä kielitaito ja kielitietoisuus. Koulutuksissa on erikseen tarjolla muun muassa muistiseminaari ja -verkkokoulutus, ravitsemuskoulutusta ja diabetesosaamista työntekijöille. Sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelut vastaavat laaja-alaisesti erilaisista ikääntyneiden palveluista Helsingissä ja pääasiakasryhmä ovat ikääntyneet helsinkiläiset, joten gerontologinen koulutus toimialalla painottuu sinne.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Terveydenhuollon ammattilaisten osaamisella on suora vaikutus potilaiden saamaan hoidon laatuun, potilasturvallisuuteen ja hoidon vaikuttavuuteen. Lisäksi sillä on vaikutusta myös hoitoon pääsyyn, toiminnan sujuvuuteen, asiakaslähtöisyyteen ja hoidon kokonaiskustannuksiin. Keskeisimmät terveydenhuollon ammattilaisen osaamisvaatimusten osa-alueet avoterveydenhuollon toiminnassa ovat kliininen hoitotyö, lääkehoito, ohjausosaamiseen, päätöksentekokyky ja terveyden edistäminen. Varhainen sairauksiin puuttuminen ja työikäisten terveyden parantaminen parantaa aikanaan myös vääjäämättä ikääntyvien terveyttä.”

Esittelijän perustelut

Kaupunginkanslia on pyytänyt sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunnan lausuntoa kaupunginhallitukselle kaupunginvaltuutettu Seija Muurisen ja 24 muun valtuutetun valtuustoaloitteesta koskien gerontologia sairaanhoitajia. Lausuntoa on pyydetty 31.3.2023 mennessä.

Esittelijä

sosiaali-, terveys- ja pelastustoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Timo Lukkarinen, terveysasemien johtajalääkäri, puhelin: 310 42611
timo.lukkarinen(a)hel.fi
Maritta Haavisto, seniorikeskusten johtaja, puhelin: 310 44450
maritta.haavisto(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutettu Seija Muurisen aloite

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali-, terveys- ja pelastuslautakunta 14.03.2023 § 46